GEDRAGSCODE VOOR ZWEMINSTRUCTEURS/ SPORTBEGELEIDERS EN VRIJWILLIGERS VAN DE STICHTING

Stichting het Startblok vindt een veilige fysieke en sociale omgeving voor kinderen, jongeren (hierna te noemen “zwemmers”) en (vrijwillige) zweminstructeurs/ sportbegeleiders (hierna te noemen “begeleiders”) belangrijk. Een van de hulpmiddelen daarbij is het gebruik van een gedragscode. Hierin staat wat wel en niet gewenst is in de omgang tussen begeleiders en zwemmers.

Veel grenzen in het contact tussen begeleiders en zwemmers binnen een sportsetting zijn niet eenduidig. De een wil even op schoot zitten als deze troost zoekt, de ander heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander vindt het niet prettig om überhaupt aangeraakt te worden. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in elke situatie geldt. Dat is maar goed ook, want voor veel van de zwemmers bij de stichting is dichtbijheid en enig lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen begeleiders en zwemmers absoluut ontoelaatbaar zijn.

Daarom hebben wij als stichting voor begeleiders een gedragscode bepaald. De gedragscode vormt een aanvulling op het Wetboek van Strafrecht waarin is opgenomen is wat de juridische grenzen zijn in de omgang met minderjarigen. Op 20 mei 1997 zijn door de negentig landelijke sportorganisaties, aangesloten bij NOC*NSF, gedragsregels voor sportbegeleiders aangenomen ter preventie van seksuele intimidatie. Deze regels zijn de basis van de gedragsregels die onze stichting heeft opgesteld.

Artikel 1	De begeleider zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het kind/ de zwemmer zich *veilig en gerespecteerd* voelt. Toelichting: Het kind/ de zwemmer moet worden gerespecteerd. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk worden gelegd op godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of lichamelijke kenmerken. Dat betekent dat het kind/ de zwemmer zich zowel tijdens de activiteiten van de vereniging, maar ook daarbuiten veilig moet voelen en het gevoel moet hebben dat hij of zij zich - letterlijk - vrij kan bewegen. Ook worden er geen opmerkingen gemaakt over kleding die kwetsend of als bewust prikkelend worden uitgelegd. De begeleider ziet erop toe dat kinderen/ zwemmers niet gepest worden door anderen en onderneemt actie zodra dit nodig lijkt door bijv. de ouders en bestuursleden te betrekken bij het zoeken naar oplossingen.
Artikel 2	De begeleider gaat zo om met een kind/ zwemmer dat zijn/haar *waardigheid* niet wordt aangetast. Toelichting: Dit betekent dat een kind/ zwemmer nooit op een manier bejegent mag worden die hem in zijn waardigheid aantast. De begeleider onthoudt zich van discriminerende, kleinerende of (seksueel) intimiderende opmerkingen en gedragingen. Dit geldt tijdens de activiteiten, maar ook daarbuiten, tijdens alle activiteiten die door of namens de vereniging worden georganiseerd.
Artikel 3	De begeleider dringt niet verder door in het *privéleven* van het kind/ de zwemmer dan functioneel noodzakelijk is. Toelichting: Bij onze stichting kan het voorkomen men kinderen ook kent vanuit sociale contacten. Maar de begeleider is binnen onze stichting altijd de verantwoordelijke. Binnen de stichting gaat het niet om vriendschap of andere sociale relatie, maar om de relatie begeleider-kind/ zwemmer. Het is belangrijk dat de begeleider zich bewust is van zijn

	positie, die ook buiten de stichting door kan spelen. Het gaat erom dat de begeleider gepaste afstand houdt en niet verder doordringt in het privéleven van het kind/ de zwemmer dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel (activiteit) van de stichting. Bijvoorbeeld: het onnodig vragen stellen over het privéleven, persoonlijke afspraakjes maken, contact opnemen met het kind/ de zwemmer buiten de activiteiten van de stichting om, kinderen/ zwemmers thuis uitnodigen (in een één op één situatie), enzovoort. Dit artikel richt zich niet op de contacten die uit deze verbanden komen. Het is wel belangrijk dat de begeleider de lijnen tussen de twee verbanden zo duidelijk mogelijk houdt. Daar waar zijn rol als begeleider van de groep een rol gaat spelen handelt hij in de geest van deze gedragscode.
Artikel 4	De begeleider gebruikt e-mail, sms/Whatsapp (e.d.) en social media *alleen om informatie over activiteiten* van de stichting naar kinderen/ zwemmers te communiceren. <u>Toelichting</u>: Andere communicatie via email, sms/Whatsapp (e.d.) en social media met een kind/ zwemmer is niet toegestaan, dit omdat deze berichten verkeerd opgevat kunnen worden en de begeleider op deze manier (ongewenst) binnentreedt in het privéleven van het kind/ de zwemmer.
Artikel 5	De begeleider *onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering* en misbruik ten opzichte van het kind/ de zwemmer. Alle seksuele handelingen, -contacten en -relaties tussen begeleider en kind/ zwemmer tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik. <u>Toelichting</u>: De begeleider mag zijn positie en relatie nooit gebruiken voor doeleinden ten eigen nutte die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid, of die de grenzen van de relatie overschrijden. Hierbij kan worden gedacht aan: • Een seksueel/ erotisch geladen sfeer scheppen; • Seksueel getinte opmerkingen en insinuaties, zoals grof taalgebruik of schuine moppen; • Het stellen van vragen over seks, bijvoorbeeld over masturbatie, frequentie en vormen van vrijen; • Het kind/ de zwemmer op een niet-functionele wijze bekijken en aanraken waarbij de ogen of handen zijn gericht op de geslachtskenmerken; • Bevrediging van de eigen seksuele verlangens. • Alle seksuele handelingen en relaties tussen begeleiders en kinderen/ zwemmers tot 18 jaar, of met iemand met een ontwikkelingsachterstand, zijn ontoelaatbaar en strafbaar volgens artikel 249 Wetboek van Strafrecht. Tussen volwassenen en kinderen/ jeugdigen is sprake van een natuurlijk overwicht en dus een machtsverschil. Een kind/ zwemmer kan daardoor zaken moeilijker weigeren, of overzien waar het om gaat. Het is aan de volwassene om de grenzen te bewaken. Dit geldt ook voor mensen met een ontwikkelingsachterstand/ verstandelijke beperking. De kalenderleeftijd vormt bij hen geen criterium, maar het feit dat zij een achterstand hebben in de verstandelijke en/of emotionele en sociale ontwikkeling. Dit betekent dat de begeleider: • Nooit seksuele toenadering zoekt tot kinderen/ zwemmers en/of een seksueel of erotisch geladen sfeer schept (bijvoorbeeld door het laten zien van porno, of de eigen geslachtsorganen); • Een kind/ zwemmer nooit gebruikt voor bevrediging van de eigen seksuele en/of agressieve verlangens; • Nooit (met seksueel gedrag) mag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van het jeugdlid óók niet wanneer hij/zij je daartoe lijkt uit te nodigen, dan wel onomwonden uitnodigt; • Wanneer er een erotisch/seksueel geladen sfeer mocht ontstaan, of zou kunnen ontstaan, tussen de begeleider en het kind/ de zwemmer, de begeleider afstand

	neemt en de situatie bespreekbaar maakt met medeleiding, het bestuur of de vertrouwenspersoon; • Wanneer bij de begeleider gevoelens van verliefdheid, maar ook afkeer of agressie ontstaan t.o.v. het kind/ de zwemmer, neemt de begeleider afstand en maakt de situatie bespreekbaar met medeleiding, het bestuur of de vertrouwenspersoon van de stichting (zie artikel 9 van het "*Huishoudelijk reglement (Dagelijks) bestuur van de stichting*").
Artikel 6	De begeleider *raakt het kind/ de zwemmer niet op zodanige wijze aan*, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden. De begeleider van de stichting bevindt zich in het water met een wetsuit, om zoveel mogelijk lichaam contact te voorkomen. Toelichting: Uitgangspunt is dat het kind/ de zwemmer het als seksueel getint ervaart. Bijvoorbeeld: het te lang vasthouden van een hand bij begroeten of afscheid nemen, iemand naar je toetrekken, je tegen het kind/ de zwemmer aandrukken, een tongzoen geven, aanraken van billen en borsten, enzovoort. Functionele aanrakingen zijn soms noodzakelijk (een jong of gehandicapte zwemmer helpen bij het naar de wc gaan) of wenselijk (een kind troosten) en mits daar geen misbruik van gemaakt wordt, toegestaan. De begeleider moet ervoor zorgen dat daar waar lichamelijk contact noodzakelijk en functioneel is, dit contact of deze aanraking niet verkeerd - in de zin van seksueel getint of intimiderend - kan worden geïnterpreteerd. De begeleider houdt bij lichamelijk contact rekening met grenzen die het kind/ de zwemmer aangeeft, leeftijd, ontwikkelingsniveau, achtergronden, de specifieke situatie en wat maatschappelijk en/of cultureel als aanvaardbaar wordt gezien.
Artikel 7	De begeleider beschermt het kind/ de zwemmer naar vermogen tegen vormen van *ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik* en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij het kind/ de zwemmer is betrokken, wordt nageleefd. Toelichting: De begeleider heeft binnen zijn mogelijkheden de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van het kind/ de zwemmer. Indien de begeleider grensoverschrijdend gedrag signaleert is hij verantwoordelijk het ongewenste gedrag te (doen laten) stoppen en te zorgen voor de veiligheid van het kind/ de zwemmer. De begeleider is alert op signalen die kunnen wijzen op seksueel misbruik/ overtreding van de gedragscode.
Artikel 8	Als de begeleider *gedrag signaleert* dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan *melding* te maken bij de daarvoor door het bestuur aangewezen personen. Toelichting: Alle vermoedens of constateringen van seksueel misbruik moeten worden gemeld. Het kan zijn dat een kind/ zwemmer een begeleider in vertrouwen neemt en vertelt dat iemand hem/ haar misbruikt. De begeleider belooft in een dergelijk geval geen geheimhouding. Feiten van vertrouwelijke aard, aan toevertrouwd aan de begeleider, moeten te allen tijde worden gerespecteerd. Maar wanneer de belangen van het kind/ de zwemmer in het geding zijn, dient de begeleider hiervan melding te maken of tenminste een derde te raadplegen. Indien enigszins mogelijk gebeurt dit in overleg met het kind/ de zwemmer.
Artikel 9	De begeleider krijgt of geeft *geen (im)materiële vergoedingen* die niet in de rede zijn. Toelichting: De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn. Door vergoedingen dreigen de objectiviteit van het handelen en de onafhankelijke positie van de begeleider en die van het kind/ de zwemmer in het gedrang te komen. Hierdoor kan een voedingsbodem ontstaan voor (seksueel) machtsmisbruik.

Artikel 10	De begeleider van de stichting is verantwoordelijk voor de naleving van de gedragscode in de *zwembadzaal tot de doucheruimte*.
Artikel 11	De begeleiders van de stichting hebben een *geldige VOG-verklaring*. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de begeleider in de *geest van de gedragscode handelen* en zo nodig daarover in contact te treden met een door het bestuur aangewezen persoon. Toelichting: Dit betekent dat de begeleider ook alert is op gedragingen die niet direct als seksueel misbruik of intimidatie zijn te betitelen, maar wel als grensoverschrijdend worden ervaren. Ook in dit geval is het belangrijk dat passende maatregelen worden genomen, zoals het aanspreken van de persoon in kwestie. Desgewenst kan de begeleider de in het protocol genoemde personen raadplegen.